

Tu tens rellotge, jo tinc temps

Entrevista a **Moussa Ag Assarid** escriptor tuareg, defensor dels pastors.

No sé la meua edat: vaig néixer al desert del Sàhara, sense papers...! Vaig néixer en un campament nòmada tuareg entre Tombuctú i Gao, al nord de Mali. He estat pastor dels camells, cabres, bous i vaques del meu pare. Avui estudio Gestió a la Universitat de Montpeller. Sóc solter. Defenso els pastors tuareg. Sóc musulmà, sense fanatisme.

Quin turbant més bonic... És d'un blau preciós...

És una fina tela de cotó: permet tapar-me la cara quan sóc al desert i s'aixeca la sorra, i també seguir veient i respirant a través d'ella. Als tuareg ens anomenen «els homes blaus» per això: la tela destenyeix una mica i la pell agafa tons blavosos...

Com s'elabora aquest blau tan intens?

Amb una planta anomenada indi barrejat amb d'altres pigments naturals. El blau, per als tuareg, és el color del món. És el color dominant: el del cel, el sostre de casa nostra.

Qui són els tuareg?

Tuareg significa «abandonats», perquè som un vell poble nòmada del desert, solitari, orgullós: «senyors del desert», ens diuen. La nostre ètnia és l'*amazigh* (berber), i el nostre alfabet, el *tifinagh*.

Quants són?

Uns tres milions, i la majoria encara és nòmada. Però la població decreix... «Fa falta que un poble desaparegui per saber que existia!», denunciava una vegada un savi: jo lluito per preservar aquest poble.

A què es dediquen?

Pasturem remats de camells, cabres, vaques i burros en un regne d'infinít silenci...

De veritat tan silenciós és el desert?

Si estàs sol en aquell silenci, sents el batec del teu propi cor. No hi ha cap

altre lloc millor que aquest per trobar-se a un mateix.

Què recorda de la seva infantesa de manera més nítida?

Em desperto amb el sol. Al meu davant les cabres del meu pare. Elles ens donen llet i carn, nosaltres les portem on hi ha aigua i herba. Així ho va fer el meu besavi, i el meu avi, i el meu pare... I jo. No hi havia una altra cosa al món, només això, i jo era molt feliç en ell! Als set anys ja et deixen allunyar-te del campament, per la qual cosa t'ensenyen coses importants: olorar l'aire, escoltar, afinar la vista, orientar-te pel sol i les estrelles... I a deixar-te portar pel camell, si et perds: et portarà on hi ha aigua.

Aleshores aquest món i aquell són molt diferents, no?

Allà cada petita cosa proporciona felicitat. Cada contacte és valuós. Sentim una gran alegria pel senzill acte de tocar-nos, d'estar junts! Allà ningú somia per arribar a ser, perquè cadascú ja és!

Què és el que més li va sobtar del seu primer viatge a Europa?

Vaig veure córrer la gent per l'aeroport... En el desert només correm si ve una tempesta de sorra! Em vaig espantar, és clar... Després, a l'hotel, vaig veure la primera aixeta de la meua vida: vaig veure córrer l'aigua... i vaig tenir ganes de plorar.

Tant com això?

Sí. A principis dels 90 hi va haver una gran sequera, ens vam posar malalts... Jo tenia uns dotze anys, i la meva mare va morir... Ella ho era tot per a mi! M'explicava històries i em va ensenyar a explicar-les bé. Em va ensenyar a ser jo mateix.

Què va passar amb la seva família?

Vaig convèncer el meu pare perquè em deixés anar a l'escola. Gairebé cada dia caminava quinze quilòmetres. Fins que el mestre em va deixar un llit per dormir, i una senyora em donava menjar quan passava per davant de casa seva... Ho vaig entendre: la meva mare m'estava ajudant...

D'on va sortir aquesta passió per l'escola?

Un parell d'anys abans havia passat pel campament el ral·li París-Dakar, i a una periodista li va caure un llibre de la motxilla. El vaig recollir i li vaig donar. Me'l va regalar i em va parlar d'aquell llibre: *El petit príncep*. I em vaig prometre que un dia seria capaç de llegir-lo...

I ho va aconseguir.

Sí, i va ser així com vaig aconseguir

una beca per estudiar a França.

Sí... Què és el que li sembla pitjor d'aquí?

Teniu de tot, però no en teniu prou. Us queixeu. A França es passen la vida queixant-se! Us encadeneu de per vida a un banc, i teniu ànsia de posseir, defici, pressa... Al desert no hi ha embussos, i sap per què? Per què allà ningú vol avançar a ningú!

Expliqui'm un moment de felicitat intensa en el seu desert llunyà.

És cada dia, dues hores abans de la posta de sol: baixa la calor, el fred no ha arribat, i els homes i els animals tornen lentament al campament i els seus perfils es retallen en un cel rosa, blau, vermell, groc, verd... És un moment màgic... entrem tots a la tenda i bullim te. Asseguts, en silenci, escoltem com bull... La calma ens envaeix a tots: els batecs del cor segueixen el compàs del pot-pot de l'aigua del te mentre bull...

Quina pau...

Aquí teniu rellotge, allà tenim temps.

VICTOR-M AMELA . «La contra» *La Vanguardia*, 1-2-2007